

111. A templom az Isten és az ember találkozásának a helye

Bevezető ima gyanánt a 160. számú éneket vegyük:

Isten legszebb temploma, üdvöz légy, Szent Szűzanya!

Kit már mikor fogantatott, megszentelt az ég Ura.

Te, kiben bűn nem vala, üdvöz légy, szent Szűzanya!

I. Neked mit jelent a templom?

Ha valaki megkérdezné tőlünk, mi a templom, vajon mit válaszolnánk? Ha az Úr most megkérdezné, mit mondanánk Neki?

1. Amikor az Ószövetségben *Dávid király a filiszteusoktól visszaszerezte a frigyládát, Jeruzsálembé szállította azt* (vö. 2 Sám 6,1.2.12). A politikai főváros egyben Jahve népének vallási központja is lett. Miután palotát építtetett magának, azt tervezte, hogy templomot emel Istennek. Isten azonban közbeszólt: Ne Dávid építsen neki házat, hanem majd *Isten fog neki házat, vagyis dinasztiát építeni* (2 Sám 7,4.17). Amit Dávid tervezett, azt fia, Salamon – *a békesség fia* – valósította meg. A környező pogány népek ugyanis már kőből építettek szentélyt az ő istenségeiknek. Dávid és Salamon idejére a nép Jahve tisztelete már elég erős volt ahhoz, hogy a sínai hagyományhoz való hűtlenség veszélye nélkül olyan elemekkel gazdagodjék, amelyeket a kánaáni kultúrák ajánlottak fel. A jeruzsálemi szentély a törzsek központi kultuszának az ősi helyét őrzi. S hogy választásukban nem tévedtek: *maga Isten mutatta meg, amikor felhő alakjában kinyilvánította jelenlétét, dicsőségét* (vö. 1 Kir 8,12.13). Így látható módon jelezte, hogy elfogadja: **az a templom az Ő lakóhelye**, ahol a neve jelen van, és ezért *azt a nevet ott segítségül lehet hívni* (vö. 1 Kir 8,16.21).

2. Tehát a templom épülete **az istenkultusz központja**. Ide zarándokolnak az országból, *hogy Isten előtt megjelenjenek* (vö. Zsolt 41,3). A templom a hívek megható szeretetének a tárgya lesz (vö. Zsolt 83,2; 121,1.9). Tudják, hogy Isten lakóhelye az egekben van, de azt is tudják, hogy *ez a földi templom Isten égi palotájának a mása* (Kiv 25,39). A templomban folyik az istentisztelet, vagyis az áldozatok bemutatása. De *itt jelenti ki Isten magát* például Izajásnak. (Iz 6,1.4). Itt jövendöli meg például, ahogyan erről a próféta tudósít, hogy *Szancherib, Asszíria királya nem tudja lerombolni ezt a szent helyet* (vö. Iz 37,16).

3. A kőből épült templom annak a jele, hogy Isten a maga jelenlétét egy időre ehhez az épülethez kötötte. Viszont tanítani kezdte népét: A kőből épült templomnál sokkal **fontosabb a személyes kapcsolat, a lelki kapcsolódás Istenhez!** A fogság idején ugyanis tudatosítaniuk kellett: Isten mindenütt jelen van, ahol tevékenykedik, és ahol imádják. *Ő maga lesz a szentély a számukra* (vö. Ez 11,16). Isten jelenléte minden külső jeltől független. *Igazán a mennyekben lakik, és onnan hallja meg a híveinek bármely helyen hozzá elhangzó imáját* (vö. Tób 3,16). *Jézus* ugyan látogatja a jeruzsálemi templomot, de azután *saját testének templomáról beszél* (Jn 2,21). Ez az az új és végleges templom, *amelyet nem emberi kéz alkotott, amelyben Isten Igéje vett lakást az emberek között* (vö. Jn 1,14).

4. Bár az őskeresztények *továbbra is látogatják a jeruzsálemi templomot* (ApCsel 2,46), már az első időkben egyre inkább függetlenednek tőle. István diakónus a lelki kultusz érdekében mondja a beszédét (vö. ApCsel 7,48), Pál apostol pedig arról ad tanítást, hogy *az Egyház Isten temploma, amely Krisztusra, az alapra, mint kőre és sarokkőre épül* (vö. 1 Kor 3,10.17). A templom fogalmát illetően azonban ezek a magyarázatok mind-mind rajtunk kívüli, külső megközelítések: Azt mutatják, hogy **Isten** hogyan **tölti be a**

kőből épült templomot vagy a helyet, ahol a fogság idején éppen vannak, vagy a názáreti Jézus emberi testét és lelkét, illetve titokzatos testét, az Egyházat.

II. A keresztény maga lett Isten temploma

Amikor mi most *a jelenlét imáját* tanulmányozzuk, akkor talán a legfontosabb szempont számunkra az, amelyről Szent Pál apostol arról ad tanítást: *Nem tudjátok, hogy testetek a Szentlélek temploma?* (1 Kor 6,19). Az apostol később így tanít: *Ti Krisztus teste vagytok, és egyenként tagjai* (1 Kor 12,27). Majd így folytatja a gondolatot: *Ti Isten épülete vagytok. Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakik bennetek? Aki pedig Isten templomát lerontja, azt elpusztítja Isten, hiszen Isten temploma szent, és ti vagytok az* (1 Kor 3,9. 16.17).

Tehát ha ezt a szót halljuk: templom, akkor nyilván eszünkbe jut a kőből vagy fából épült templomépület, sőt eszünkbe juthat *Krisztus embersége, Akiben testileg benne lakik az Istenség teljessége* (Kol 2,9). De jusson eszünkbe az is, hogy **mi is Isten temploma vagyunk**, akikben Isten lakik! Ez a keresztény ember méltósága: Isten lakik bennünk! **A mi lelkünk is templom**, vagyis **Isten és az ember találkozásának a helye**, az isteni jelenlét helye már itt a földön!

1. Az Ószövetség embere még így imádkozott: *Az Úr házában lesz otthonom örök időken át* (Zsolt 22,6), vagyis **az ember otthon érezheti magát Isten házában!** A Zsoltáros is így fogalmaz: *Boldog, akit kiválasztasz, és magadhoz emelsz, hogy csarnokodban élhesse életét* (Zsolt 64,5). Boldog, akit magadhoz, szent jelenlétedbe emelsz, és aki a jeruzsálemi templom szent csarnokaiban időzhet. *Boldog, aki házában lakhat szüntelen* (Zsolt 84,5), vagyis éjjel-nappal Istenben élhet!

2. Az Újszövetség ajándéka azonban az, hogy **mi magunk lehetünk Isten templomai**, azaz **Isten Lelke bennünk lakik!** *Élő lelki köveknek vagyunk kiválasztva, hogy szent papsággá és a Szentlélek közreműködésével lelki templommá*, vagyis Isten hajlékává legyünk (vö. 1 Pét 2,4.5).

Ó, mekkora meghatódottságnak kell átjárnia lelkünket, amikor felismerjük, hogy velünk mi az Isten terve, mi az Isten „álma” rólunk? A szentáldozáskor Ő a legdíszesebb kőből épült templomból is arra **vágyakozik, hogy a mi lelkünk templomába költözzék.** Amikor a kőből épült templomba jövünk, akkor azért lépünk Isten jelenlétébe, hogy Őt leborulva imádjuk, Vele töltődjük fel a lelkünk, és hogy lelkünk templomában Őt vihezzük el magunkkal az embertestvérek közé! Itt már nem felhő jelzi a jelenlétét, mint az Ószövetségben, hanem a szó, amelyet hittel elfogadunk: *Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakik bennetek* (1 Kor 3,16). A kinyilatkoztatást adó Isten ismételt tanítással megerősíti ezt a nagy kiváltságot: *Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? Nagy volt a ti váltságdíjatok! Dicsőítsétek meg és hordozzátok tehát az Istent a testetekben!* (1 Kor 6,19.20).

3. Ha vágyódunk Isten jelenlétének a megtapasztalására, akkor **indítsuk fel a hitet:** „Hiszem, Uram, hogy én a Te templomod vagyok!” Érdemes újra meg újra felindítani magunkban ezt a hitet: „Hiszem, hogy Krisztus titokzatos testének vagyok a tagja, és Krisztus bennem él!” Amint az apostolok kérték az Urat: *Növeld bennünk a hitet!* (Lk 17,5), mi is kérjük: „Növeld bennem azt a hitet is, hogy én a te templomod vagyok!” Szent Pál nemcsak azt tanítja, hogy *Krisztus lakik bennünk* (vö. Gal 2,20), hanem ugyanezt mondja a Szentlélekről is: *Valóban Isten Lelke lakik bennetek* (Róm 8,9). *Testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, Akit Istentől kaptatok* (1 Kor 6,19).

4. Amikor egy-egy nagyon régi templomban járunk, sokszor megfog bennünket annak az ősisége: az elmúlt évszázadok során itt imádkoztak elődeink, itt nyilatkoztatták ki szeretetüket Isten iránt. A *genius loci*, a hely szelleme **megérint bennünket. Ez a valami láthatatlan, de mégis valóságos erő.** Ez, több, mint a régi kövek összessége, több, mint egy korunkban épült modern templom szépsége. Ezt nem az évszázadok

patinája adja, hanem az évszázadokon át itt imádkozó testvéreink lelkisége lüktet át a falakon: Itt áradt ki a lelkük Isten előtt, itt lobogott a szívükben Isten szeretete, amelyet itt kaptak ajándékba. Ehhez a megfoghatatlan lelki sugárzáshoz hasonlít Isten jelenléte a lelkünkben: Nem látható, de mégis megtapasztalható, átélhető jelenlét ez.

5. Ha valaki halálos bűnnel *lerombolja magában Isten templomát* (vö. 1 Kor 3,17), akkor a gyötrelem – hogy tudniillik Isten már nem lakik a lelkében, mert elvesztette a megszentelő kegyelmet – bűnbánatra, bűnvallomásra indítja, és szentségi feloldozást kér, mert **meg akarja élni azt a boldogságot, hogy Isten lakjék benne!** Talán mondhatjuk: „Egy-egy régi templom értékéhez hasonlóan lelkünk temploma is annál értékesebb, minél régebb óta élünk a megszentelő kegyelem állapotában, vagyis Isten él bennünk!”

6. A Gyermekek Jézusról és a Szent Arcról nevezett Lisieux-i Szent Teréz vallja magáról: „Jézus nekem többet bocsátott meg, mint Szent Magdolnának, mert már előre megbocsátott, megakadályozva abban, hogy elessem”; vagyis bizonyára sohasem követett el halálos bűnt, azaz megőrizte a megszentelő kegyelmet, amelyet a keresztségben kapott. Micsoda irigylésre és követésre méltó állapot ez! Annyit azonban mindenesetre mi is mondhatunk: „Én sem akarom Istent halálos bűnnel soha, de sohase kiűzni lelkem templomából!”

Milyen kiváltságos állapot, amikor a keresztyén lélek *a megtisztulás útját* végigjárva meg tud szabadulni a halálos bűnöktől! *A megvilágosodás útján*, az ég felé haladás útján, a mennyei dicsőség ragyogása felé közelítés útján pedig már nincs más dolga, minthogy a bocsánatos bűnöktől és a tudatos tökéletlenségektől is igyekezzék megszabadulni, és egyre jobban beleöltözzék Krisztus erényeibe, beleöltözzék magába Krisztusba. Így **már nem annyira „én”, az ember, hanem egyre jobban Isten lesz az, Aki a legfőbb helyet tölti be lelkünk templomában!**

7. Ha a Zsoltáros ezt kérdezi: *Mit adhatok még az Úrnak mindazért, amit nekem juttatott?* (Zsolt 115,12), akkor ugyanezzel a lelkülettel kérdezzük mi is:

„Mit adhatok még Neked, Uram, hogy egyre jobban eluralkodjál a lelkemben? A Te egyre nagyobb szeretetedre törekvő lelkemmel keresem: **mit kell még odaadnom**, miről kell még lemondanom, hogy már ne „én” éljek önmagamban, hanem egyre inkább „Te!” élj lelkem templomában?”

A hitünk mellé – tudniillik, hogy „hiszem: lelkem Isten temploma!” – itt csatlakozik **a készség**: „Istenem, kész vagyok mindent megtenni, hogy lelkem temploma szép legyen számodra! Kész vagyok mindent megtenni, hogy lelkem temploma szent legyen számodra!” Nyújtogassuk ezt a készségünket!

Amikor azonban ebben a dologban is érezzük emberi gyengeségünket, kérjük bizalommal: „Uram, én nem tudom megtenni, hogy lelkem temploma igazán méltó hajlék legyen, ezért kérek, **Te magad cselekedd meg ezt!** Kész vagyok mindent vállalni, hogy lelkemet méltó hajlékoddá tedd! Nem sajnálok Tőled semmit, csak alakítsd, szépítgesd szívemet Hozzád méltó hajlékká!”

Milyen boldog is az az ember, aki megélheti lelkének ezt az örömét, amelyet az Úr tevékenysége hozott létre benne: „Uram, csinosabbá, kedvesebbé, szebbé tette Számodra lelkem templomát! **Hagyom, hogy** – az ószövetségi templom tömjénfüstjénél is jobban – **beleáradjon a lelkembe a Te jelenléted**, hogy kiszorítson onnan mindent, ami nem méltó Hozzád! Szeretném, hogy **ez az öröm egészen átjárjon**, hiszen ez az öröm a Te jelenléteből fakad, Neked örül az én szívem!”

8. Boldogságunkban tekintsünk **a Boldogságos Szűzanyára** is, aki „Isten legszebb temploma” (Ho. 160). Ő, aki áldott méhében hordozta Isten egyszülött Fiát, megtanít, hogy hogyan lehet a mi lelkünk is Isten szent hajléka. Példája szerint nekünk is a készséget kell nyújtogatnunk Isten akaratára: *Íme, az Úr szolgálóleánya vagyok, legyen nekem a Te igéd szerint!* (Lk 1,37). Íme, az Ige eljön, a mi lelkünkbe költözik,

és közöttünk, bennünk él, mint az Ő kiválasztott templomában!

Itt már megvalósul:

a) *az lecsendesedés imája*, mert a lelkeket már nem a teremtmények zaja tölti be, hanem Isten szívének szerető lüktetése. Szent János apostollal együtt hallgathatom ezt a szívdobbanást, ezt a szeretetáradást (vö. Jn 13,25).

b) *az összeszedettség imája*, mert Isten az, Aki magára vonja figyelmemet, vágyaimat és egész lényemet. Hagyom, hogy egyre jobban befelé vonjon lelkem templomának legszentebb „részébe”, Önmagához.

c) *a jelenlét imája*, mert az Úr betölt a jelenlétével.

9. Most **csendben, boldogan figyeljünk rá az Úrra, és örüljünk jelenlétének!** Szent János a mennyei városra vonatkozó látomásában nem lát templomot: *Nincs szüksége templomra, mert a temploma maga Isten és a Bárány* (Jel 21,22). Ott tehát már nem kell külön templom! **Isten azt akarja: mi Őbenne legyünk, Ő pedig mibennünk!** (vö. Jn 6,56). *Az Úr maga lesz a szentély* (Iz 8,3). Mi leszünk az Ő temploma! Bennünk is megvalósul az örök isteni jelenlét! *Ennek az új templomnak a dicsősége felülmúlja a régiét, mert ezen a helyen adja az Úr a békét* (vö. Ag 2,10).

Az ember ebben az örök isteni jelenlétben már csak azt tudja mondani, amit Tamás apostol ama Húsvét utáni nyolcadik napon: *Én Uram, én Istenem!* (Jn 20,28).

Az Úr pedig egy örökkévalóságon át fogja kinyilatkoztatni jelenlétét, jelenlevő szeretetét!

Szüntelenül közli velünk Önmagát:

Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én!

Énekeljük ezt az örökre szóló szeretetvallomását:

Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én!

Válaszoljunk rá mi is az örökké tartó szeretet után vágyakozó lélekkel:

Istenem, szeress még jobban engem szüntelen! Szüntelen!